

конкурентоспроможність. Збільшення обсягів виробництва збільшує й обсяги реалізації та доходу, а покращення якості продукції дозволяє конкурувати з іншим підприємствами в умовах невизначеності.

Список використаних джерел:

1. Дробчук Н. Ю. Удосконалення економічного механізму використання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 10(24). С. 421-429.
2. Дуляба Н. І., Гриценяк С. В. Передумови стратегічного управління використанням земельних ресурсів сільськогосподарських підприємств. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2023. № 7. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-03-11/2023-7-03-11> (дата звернення 20.11.2024).
3. Ясінецька І. А. Аналіз ефективності управління земельними ресурсами. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 4. С. 255-258.

*Дворник Інна, к.е.н., доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Виробничий потенціал аграрного підприємства є ключовим фактором, що визначає його конкурентоспроможність та ефективність діяльності. Він відображає сукупність ресурсів, які аграрне підприємство може використати для виробництва продукції. Виробничий потенціал включає як матеріальні, так і нематеріальні активи, що забезпечують можливість досягнення певних виробничих результатів.

Управління виробничим потенціалом аграрного підприємства – це процес постійного пошуку найбільш ефективних напрямів покращення його виробничої діяльності та формування відповідних завдань із підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства, що дозволить забезпечити сталий розвиток сільського господарства в цілому [1].

Оцінка управління виробничим потенціалом аграрного підприємства базується на використанні системи підходів і методів, які дозволяють визначити ефективність використання його ресурсів (рис. 1).

Системний підхід передбачає розгляд виробничого потенціалу як сукупності взаємопов'язаних елементів, кожен з яких впливає на загальну ефективність підприємства. До таких елементів належать трудовий, матеріально-технічний, фінансовий, інформаційний та інноваційний потенціали. Оцінка повинна проводитися з урахуванням взаємодії між цими елементами та їх впливу на загальні результати діяльності підприємства.

Комплексний підхід означає, що при оцінці управління виробничим потенціалом слід враховувати всі його складові. Оцінка лише одного компоненту (наприклад, трудового або матеріально-технічного) може призвести до неповної

картини ефективності управління. Тому важливо аналізувати взаємодію різних компонентів потенціалу в межах виробничої системи.

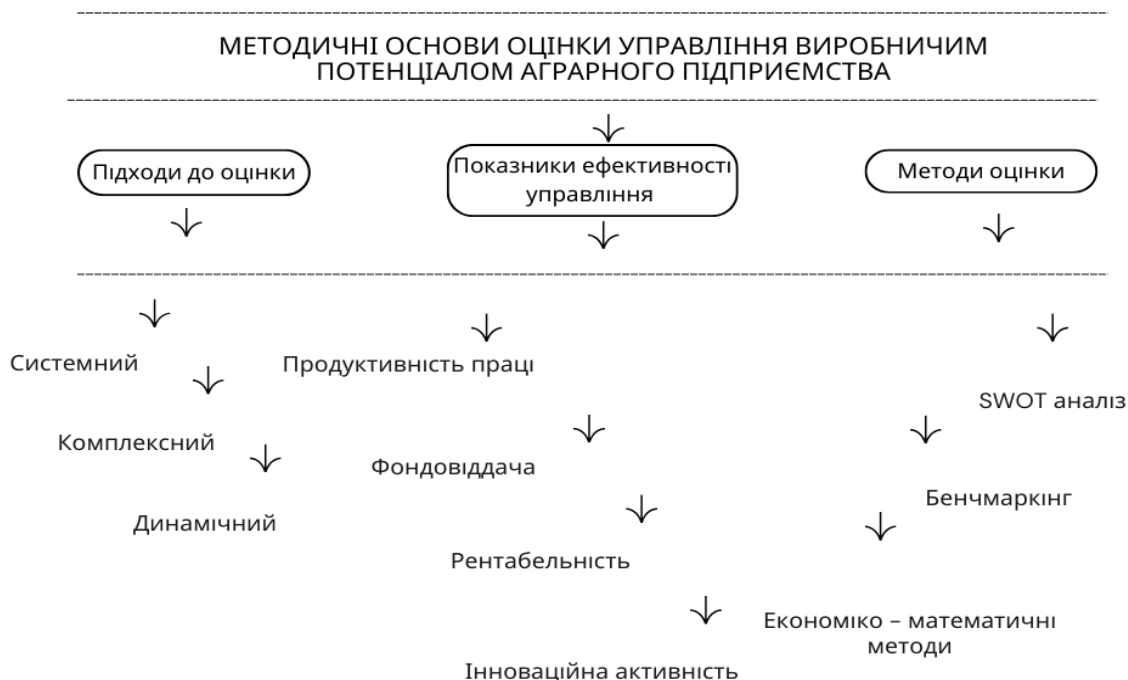

Рис. 1 Методичні основи оцінки управління виробничим потенціалом аграрного підприємства

Динамічний підхід враховує, що виробничий потенціал не є статичним і може змінюватися з часом залежно від внутрішніх і зовнішніх факторів. Тому оцінка управління повинна проводитися не тільки в конкретний момент часу, але й протягом певного періоду для аналізу динаміки його розвитку.

Ефективність управління виробничим потенціалом визначається через систему показників, які дозволяють виміряти результативність використання ресурсів. Показники ефективності управління виробничим потенціалом аграрного підприємства: продуктивність праці, фондовіддача, рентабельність, інноваційна активність [2].

Методи оцінки виробничого потенціалу аграрного підприємства:

- SWOT-аналіз дозволяє виявити сильні та слабкі сторони підприємства, а також можливості та загрози зовнішнього середовища. Це допомагає визначити ключові напрями вдосконалення управління;
- бенчмаркінг допомагає зрозуміти, як підприємство використовує свій потенціал порівняно з конкурентами, і виявити можливості для поліпшення управління;
- економіко-математичні методи часто використовуються для кількісної оцінки управління виробничим потенціалом аграрного підприємства, такі як: виробничі функції, методи лінійного програмування, регресійний аналіз. Вони дозволяють провести аналіз продуктивності, ефективності використання ресурсів та прогнозування можливих результатів.

Така структура допомагає систематизувати підходи і методи оцінки управління виробничим потенціалом аграрних підприємств.

Ефективне використання виробничого потенціалу є важливим показником діяльності будь-якого підприємства, що безпосередньо впливає на його конкурентоспроможність та можливості розвитку. Однак при цьому існує вплив від низки зовнішніх і внутрішніх чинників, які визначають рівень продуктивності та рентабельності підприємства (рис. 2).

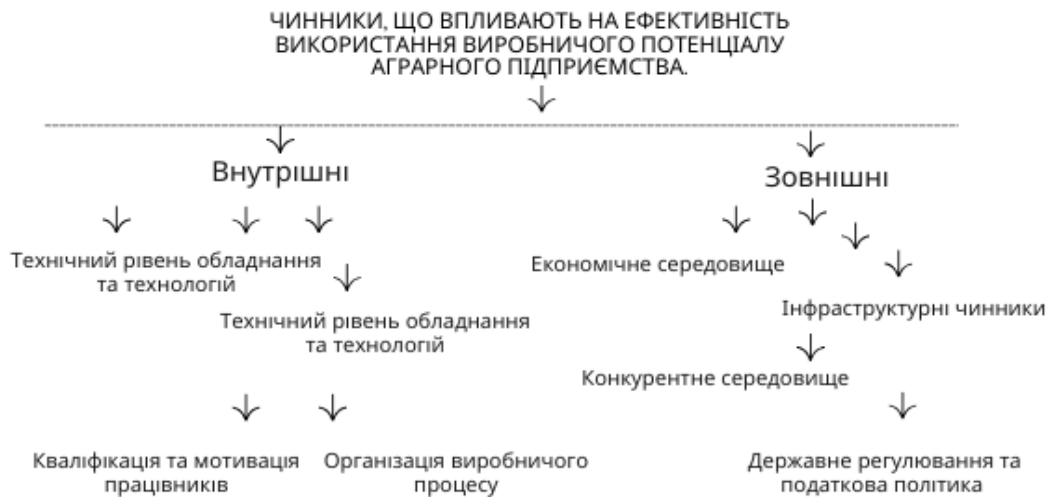

Рис. 2 Чинники, що впливають на ефективність використання виробничого потенціалу аграрного підприємства

Внутрішні чинники ефективності використання виробничого потенціалу: технічний рівень обладнання та технологій, кваліфікація та мотивація працівників, організація виробничого процесу, внутрішня структура управління підприємством.

Зовнішні чинники ефективності використання виробничого потенціалу: економічне та конкурентне середовища, державне регулювання та податкова політика, інфраструктурні чинники [3].

Поєднання оптимізації внутрішніх процесів і адаптації до змін у зовнішньому середовищі дозволяє підприємствам підвищувати свою ефективність та конкурентоспроможність.

Список використаних джерел:

1. Олійник Т.І., Косенко А.О. Управління виробничим потенціалом підприємства *Ефективна економіка*. 2020. №11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/78.pdf
2. Петров І. І. Основи управління виробничими ресурсами. Харків: Фоліо 2021. С. 82-93.
3. Сухий П. С. Виробничий потенціал підприємства. Львів: Світ, 2019. С. 67-75.